

2024

Græsbaseret kødproduktion- Hvad bør du overveje?

Af Kirstine Flintholm Jørgensen & Camilla
Kramer, Center for Frilandsdyr

Dette notat er udarbejdet med støtte fra Økokød f.m.b.a

29-03-2024

Græsbaseret kødproduktion

Græsbaseerede fødevarer vinder indpas - særligt i udlandet ud fra målsætningen "Feed no Food". I Danmark findes der allerede en del producenter af oksekød, som er helt uden eller næsten uden brug af tilskudsfodermidler.

Formålet med græsbaseret kødproduktion er at sikre kød af en god kvalitet, hvor dyrene har levet et godt liv i balance med økosystemet, hvilket indebærer, at de fortrinsvis er fodret med græs. Ved produktion af dyr fortrinsvist med græs som foderkilde, udnytter dyrene den type foder, som ikke kan anvendes til mennesker. Der ligger et afsætningspotentiale i oksekød fra en græsbaseret produktion, hvor dyrene fx udfører naturpleje eller på anden vis indgår i en bæredygtig produktion, som fremmer biodiversiteten.

Fire områder du bør overveje, når du vil i gang med græsbaseret fodring

1) Lav en plan for bæredygtigt græsmanagement

Antallet af græssende dyr skal passe til græsmarkens kapacitet og tilstand. Både for mange og for få græssende dyr kan have en negativ effekt på planteartsdiversiteten, hvilket er vigtigt for at opretholde dyresundheden. Bælgplanter og især urter og småbuske indeholder højere niveauer af mineraler inkl. spormineraler end græs.

- Det anbefales at få lavet årlige fodertests/analyser (frisk græs analyse, foderværdi i vintergræs) som styringsredskab
- Dyrene skal være ude på græs så mange dage om året som muligt med ansvar for dyrenes behov.
- Opdrætter du afkom af malkekvæg, så overvej om der kan være en længere periode med mælkefodring (ved f.eks. ammetanter), så kalvene får en god start på afgræsningen på lige fod med kødkvæg.
- Udarbejd en plan for græsmanagement, der er med til at sikre:
  - o Et passende dyretryk, der tager højde for jordtype, klima og foderudbud. Dyrene må ikke gå så tæt at overgræsning eller andre problemer opstår.
  - o Opretholdelse og opbygning af jordens frugtbarhed, humus og mikrobielle aktivitet
  - o At naturplejearealer, vedvarende græsmarker og artsrige enge opretholder og forbedrer biodiversiteten

2) God dyrevelfærd

Græskød repræsenterer god landmandspraksis og møder også høje forbrugerforventninger i forhold til dyrevelfærd og etik. Dyrene skal opretholde god velfærd i alle forhold. Dyrenes velfærd skal vurderes og diskuteres mindst en gang årligt.

- Udarbejd en plan for jævnlig stillingtagen til følgende:
  - Staldforhold (fx plads til alle, god strøelse, vand, ædepladser til alle)
  - Huld, pels, renhed og parasitter
  - Adgang til skygge, ly og læ på græs for at sikre temperaturmæssig komfort
  - Mulighed for at dyrene kan udføre pelspleje ved hjælp af træer/buske eller ved adgang til børster.
  - En plan for indfangning af enkeltdyr ved behov for behandling/skader.

3) Transport og slagtning uden stress

Det bør til enhver tid tilstræbes, at der kun slagtes ustressede dyr, som er velfodrede og i positiv energibalance.

- Sørg for så kort transporttid til slagtning som muligt eller overvej aflivning på marken/i slagteboks.
- Dyrene læsses og transporteres først, når destinationen/slagteriet er klar til deres ankomst.

4) Sikkerhed for afsætning til en fair pris

- Søg netværk med andre græskødsproducenter
  - Brug tid i fællesskaber, spørg ind til andres praksis og indgå i netværk, hvor du kan få sparring og råd i forhold til f.eks. gode afsætningsmuligheder og praktik omkring management, transport og slagtning.
- Find samarbejdspartnere, der deler din interesse for at tænke i helheder, og som vil hjælpe med at formidle historien omkring det gode oksekød fra græsfodrede dyr.
- Kend dine produktionsomkostninger og stil krav til afsætningsleddet om en fair pris
  - Sikkerhed for afsætning – overvej om du har mulighed for at arbejde med to afsætningsveje – en lokal samt en større samarbejdspartner.
  - Det skal være muligt at regulere modningstiden hos slagtehuset, så kvaliteten aldrig svigter

Landmænds råd til græsbaseret kødproduktion

- ◆ *”Vælg den rigtige type/race af dyr, som passer til de arealer, der er til rådighed”*
- ◆ *”Hav eventuelt køer på de vedvarende græsarealer og slagtedyrene på sædskiftegræs eller det areal, der har den bedste vækst og kvalitet”*
- ◆ *”Sørg for et godt græstilbud- gerne med et nyt græsstykke mindst hver dag eller flere gange dagligt til dyr, der skal have en tilvækst”*
- ◆ *”Tilpas arealets størrelse til gruppens størrelse - fx 0,5 – 1,0 ha ny fold hver dag”*
- ◆ *”Sørg for at dyrene flyttes hurtigt over arealerne i det tidlige forår”*
- ◆ *”Slagtedyrene kan på græsbaseret fodring slagtes i en alder af 20-26 måneder”*
- ◆ *”Forlæng græsningssæsonen med stockpiling, hvor markerne friholdes for dyr fra ca. 1. juli. På denne måde opbygges en græspulje, som står klar til afgræsning i efteråret og de tidlige vinter måneder. Der vil være store besparelser, hvis dyrene kun er på stald i 3 måneder fremfor 6 måneder”*
- ◆ *”Der skal være en merpris for kødet”*